

dingen bemoeien en bij die bemoeienis legde Stalin zich neer.

Evenmin als in Joegoslavië waar de koning slechts onder een deel van de Serven een zekere populariteit had genoten, was het koningschap er in Griekenland in geslaagd, een nationaal-samenbindende factor te worden; koning George II, in '35 op de troon gekomen (Griekenland was toen elf jaar lang een republiek geweest), had zich sinds '36 door zijn steun aan een dictatoriaal regime in brede kringen gehaat gemaakt – in die kringen wilde men er niets van weten dat hij weer het koningschap zou gaan uitoefenen. Dat laatste was het duidelijke standpunt o.m. van sociaal-democraten en communisten. Van die twee groeperingen waren de communisten het actiefst. Zij hadden in september '41 een nationale verzetsorganisatie opgericht, het Nationaal Bevrijdingsfront: de *Eam*, naar de beginletters van de naam in het Grieks, welke organisatie bijna een jaar lang met succes verder werd opgebouwd voor zij overging tot de eerste guerrilla-activiteiten; die guerrilla werd voor de *Eam* gevoerd door het Nationale Volksbevrijdingsleger: de *Elas*, naar de beginletters in het Grieks – de operaties van de *Elas* waren al gaande toen het bureau-Cairo van de Engelse *Special Operations Executive* in de herfst van '42 de eerste geheime agenten naar Griekenland stuurde. Dat werden er niet zo weinige: de Geallieerde militaire missie bij de Griekse guerrillastrijders (die missie bestond toen uit door de Engelsen en door de Amerikanen uitgezonden personen) telde in de zomer van '44 ca. vierhonderd militairen. Via die missie werd veel steun verleend aan de *Elas* (de *Elas* kon zich bovendien in de herfst van '43 meester maken van de wapens van een Italiaanse divisie die het aan Albanië grenzende deel van Griekenland had bezet) – óók evenwel aan een uitgesproken anti-communistische guerrilla-organisatie, de Nationaal-Republikeinse Griekse Liga ('Republikeinse', dus eveneens tegen het koningschap gekant¹), de *Edes*, naar de beginletters van de naam in het Grieks, die enige tijd na de *Eam* was opgericht. Van die *Edes* maakten veel beroeps- en reserve-officieren deel uit. Tussen *Elas* en *Edes* kwam het van eind '42 af veelvuldig tot nogal bloedige gevechten (in oktober '43 werd door de *Elas* getracht, de *Edes* volledig onder de voet te lopen). In die gevechten bleek de *Elas* de sterkste, mede doordat het politieke program van de *Eam* onder de volksmassa's een grote mate van weerklank had gevonden. De *Elas*

¹ Formeel werd generaal Plastiras, die in Frankrijk in ballingschap leefde, door de *Edes* als haar leider beschouwd, in Griekenland zelf werd zij geleid door generaal Zervas; deze had buiten medeweten van al zijn medewerkers koning George in maart '43 telegrafisch zijn steun toegezegd.